

Latweeschu Awises.

Makfa,
Zelgawā fanemot:
 par gadu — 2 rub. 20 kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 20 „
 par 1/4 gadu — 60 „
 Par adreſes pahrmainu
 jamakfa 10 kap.

Makfa,
pa paſtu preeſubtot:
 par gadu — 3 rub. — kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 60 „
 par 1/4 gadu — 90 „
 Uf ohrjemem 4 rub. 50 kap.
 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelā.

Redakzija un eſpedizija:
 Zelgawā, Rangihſeru eelā № 14.

81. gada-gahjums.

Sladinajumi makfa:
 par ſihku rakſtu rindinu 8 kap., preeſchoufē 20 kap.

„Latweeschu Awises“

nahkofchā 1903. gadā eedamas ſawā 82. gada-gahjumā, isnahks tā lihdschim diwreis nedelā un ſtrahdās uſihtigi tahtlaſ lihdschinejā kriſtigā garā, turotees weenmehr uſ taiſnibas un meeriga darba zelem. **Cewada rakſtās**, tā lihdschim, wiſpirmā kahtā eewehroſim paſchu dſintenes dſihwi un wajadſibas; **ahrſemju** nodalā ſneegſim pahrſkatus par ſwarigafajeem notikumeem žitās walſtis; **ſinojumās** no eelſchsemem un no Wiſſemes un Kurſemes wehſtiſim tika par wiſu to, kam kahta noſihme preeſch wiſeem laſtajeem, pee tam allasch zensdamees pafneegt pehž eepchjas jaunās ſinas; ſihkaki eewehroſim **Rign, Zelgawu un Zeepaju**, tā muhſu eewehrojamakās pilſehtas; **teerfu leetās** doſim mahzita adwokata padomu ſteem laſtajeem, kaſ kahtās nopeetnās jauta jumās pehž tam peepraſis; **tirgus ſinas** ſneegſim aſtrahdijumus ihpaſchi par laulſaimneezibas raſchojumu zenām; **„Baſnizas un ſholas“ pcelikumā**, kaſ ees awiſei il pahmedelas lihds, puhleſimees kopt un attihſtit Latweeschu garigo dſihwi, wairot intreſi preeſch baſnizas un ſholas darba; **„Semkopibas un ſaimneezibas“ pcelikumā**, kaſ tapat isnahks il pahmedelas, ſneegſim rakſtus par ſemkopibu, loſkopibu, dahſkopibu u. t. t.; **„Stahſtu nodalā“**, kaſ ees lihds kaſtram numuram, žentifiemees ſneegt tika tahtdus dairakſtneezibas raſchojumus, kam literariſka wehrtiba, preeſchrofu ſinams dodami originaleem. Ka „Latweeschu Awiſchu“ puhrs buhtu ari nahkofchā gadā jo bagats, par to redakzijai lihdsas gahdās muhſu zeenijamee **lihdsſtrahdneeki**, tā: **Upſiſchu Jehlabs, E. un R. Behrſinſki, E. Birſneeks-Upiſts, Fr. Hunſchens, J. Kleinbergs, Eihgotnu Jehlabs, Pihpſinſki-Wiſulis, A. Sauleets, Dr. P. Strautſels, Ed. Treumans** un wehl daudſ žiti.

Ari nahkofchā gadā preeſuhtifiſim wiſeem gada abonenteem tā **pcelikumu beſ makfas** redakzijas iſdoto **Mahju Kalendarn**, ar kuplu literariſtu faturu.

Aboneſchanas makfa paleel lihdschinejā: Zelgawā fanemot: par gadu 2 rbl. 20 kap., par puſgadu 1 rbl. 20 kap., par 1/4 gadu 60 kap.; pa paſtu preeſubtot: par gadu 3 rbl., par puſgadu 1 rbl. 60 kap., par 1/4 gadu 90 kap.; uſ ahrſemem — 4 rbl. 50 kap., 2 rbl. 30 kap. un 1 rbl. 20 kap.

Upſtellet laiſni luhdsam pee laiſa, laiſ preeſuhtifchana nezeltos nelahdi kawekli. Wiſlabak, ja ar apſtellejumeem greeſchās taiſni pee „Latweeschu Awiſchu“ **ekſpedizijas, Zelgawā, Rangihſeru eelā № 14.** Taiſchu apſtellejumus peenem ari wiſi leelakee [gahmatu] weikali, draudſchu mahzitaji, ſkolotaji, rakſtweschi un žiti iſgihſtibas draugi un wezinataji.

Administracija.

Latweeschu Literariſkās beedribas

preſidentai **Zeel-Auges** mahzitaja **Sakranowiczja** ſga runa, atklahjot beedribas gada-ſapulži Riga, Doma muſeja ſahle, 11. dezembri ſch. g.

Augſti zeenijami lungi!

Eſat wiſi ſirſnigi ſweiginati, tiſlab beedri, tā weeſi. Pehž wezeem noſajijumeem par muhſu ſapulſtchu weetu ſchodeen mehſ atkal noturam ſawu ſapulži ſkaitajā, leelajā Riga. Daudſ kaſ muhſ well ſchurp. Sche taiſchu ir muhſu dſintenes garigās dſihwes widuzis. Kaſtram wehſmo ſche pretim ſpirglaſ wehſmas. Riga ir ari muhſu beedribas ſchuhpulis. Daudſ gabus atpaſak ſche kreetni wiſri ſneedſa weens otram roku uſ tam, nemt ſawā kopſchana un gahdiba kahtu lihds tam laiſam maſ zeenitu dahrgumu, ſtrahdat wieneem turu ſtahwoſchās Latweeschu tautas walodas labā, iſpehiti to no agrateem laiſeem ſahkot, iſſtrahdat ſtingrus walodas ſitumus tagadnei, un rauhpiigi koptu tā mantojumu nodot nahkofchām paaudſem. Uſ jautajumu, waj ir maſ puhlu wehrtis, uſturet Latweeschu walodu, jo ta oziim redſot pahrejt žitā walodā, ſche dewa atbildi, kaſ ari muhſu deenās wehl naw ſawu noſihmi ſaudejuſi: walodas paſtahw ilgaki, nekā paſchjas tautas; weenas waj oTRAS perſonas atriſchana no tautas tilpat maſ aifſkar tautas walodu, tā Dawgawa paleel ta pate leelā ſtraume, kaut ari daſchu ſpanneli no tās atmel. Ari tant ſinā muhſu preeſchgahjeju uſſlats iſtrahdijees par pilnigu dibinatu, ta tee taiſni wehl beſ eepreeſchejeem pcediſhwojumeem, likdami ſwaru uſ darba ſelmibu weenā un otrā weetā, noſajijuchi ari maſo Deewa ſemiti par ſapulſtchu weetu, kaut gan toreſi beedru ſkaitis no Kurſemes nebij ne pilna treſchdala no wiſeem beedribas beedreem. Wehlatās laiſās, kad beedribas wadibas weeta gadu beſnimeem atradās Zelgawā, kur ari isnahja beedribas iſdewumi, beedriba pahrſwehtrās wairal uſ Kurſemes puſi. Schimbrihſcham no wairal nekā 200 beedreem kahts pilns ſimts ir Kurſemneeki, 68 Wiſſemneeki un pahrejee no žitūreenes. Taiſchu turpmal weegli war notikt, ka Wiſſeme atkal dabu preeſchrofu. Papiſdinajumi war lo weſelu iſweidot. Ar laiſu no paſchjas Latweeschu tautas wibus rabuſchās ſabeedribas, daſchjas, kuru mehri gluhſchi lihdsigi muhſejeem. Taiſchu beſ muhſu, ſawā ſinā weenigās tā organiſetās beedribas papiſdinofchā darba tās neſi warēs, ne ari gribēs iſiſt. Wiſleelakā objektiwitate, dſiſkal pamatotee ſpreedumi, plaſchi ſneedſoſchee aſtrahdijumi, kaſ nahk, no ſchejeenes, ilgi wehl nahks par labu wiſam Latweeschu literaturas darbam. Sche, kur nepraſa pehž walodas, bet kur ſaiſta uſſlatu un zenschandās ſkaidriba, preeſch ſchi darba arween buhſ tautas, lo ſchaural wiſtās robeſchās newarēs atraſi.

Pirms tā pahrejam uſ tahtaleem darbeem, atgahdā ſimees tos muhſu beedribas lozellus, kuri žaur nahwi aifſaukti: 1) muhſu goda beedris kambartungs barons **Karlis von der Necke**, miris 20. nowembri ſch. g. Tas bij wihrs, kaſ ſawās eewehrojandās amatās — no 1862.—1873. g. wiſch bij Kurſemes ſemespilnwanceels — ar ihſtu walſiſwihra gudribu un ſiltu ſirdi puhlejees dſintenes un winas eedſihnotaju labā. No 1849. g. ſahkot wiſch pebereja pee muhſu beedribas. 2) **Julius Weide**, mahzitajs Grobinā, miris 22. martā ſch. g., weens no labakeem kanzeles runatajeem, ſilts ſkolu draugs un Latweeschu literaturas wezinatajs. No 1879.—1883. gadam wiſch bij muhſu „Latweeschu Awiſchu“ redaktors. 3) **Arturs v. Duisburgs**, Birſchu mahzitajs, miris 3. juniā 1902. gadā, mihſch un uſtizigs muhſu beedribas lozellis.

Pagodināſim aifgahjuſcho peemiru, pazetotees no ſaweem ſehdelkeem.

Kad ſtatos atpaſak uſ notezejuſcho gadu, tad ari man ſche japeemin kahta preeſch muhſu beedribas eewehrojama deena. Ta bij — 14. juniā ſch. g., muhſu goda preſidenta **Dr. A. Bielenſteina** 50 gadu amata jubileja, ſwehſti, kahti tik ſpoſchi ſwinigi un harmoniſki neſin waj kad tur notikuſchi muhſu dſintene. Un no wiſeem daudſo deputaziju ſweiginajumeem, no ſimtam telegramām no tuweenes un tahtleenes atkal un atkal aifſaneja, žil daudſ jubilaris ſtrahdajis taiſni Latweeschu literaturas labā. Tā la zeen. jubilara ſche naw kaht, tad eſmu gataws teem kungeem, kaſ pee ſwehſteem naw dalibu nehmuſchi, nolahit ari no muhſu puſes winam noſuhtito ſweiginajumu un iſſatu ſche jubilara ſirſnigalo paldees beedribai par to.

Ari to gribu paſimot, ka ſchaj jubilejas deenai par godu beedr. direzija nolehmuſi iſgatamot jubilara portreju un ſchim noluhſtam iſdot 50 rublu. Scho bildi, uſ muhſu luhgumu, uſnehmees apgahdat jubilara dehlis. Preeſch nahloſcheem gaduſimteneem ta tihs uſglabata Kurſemes muſeja.

Schis gads wiſpahrigi noritejis paraſtā kahtā. Kultura nu weenreſi neet lehzeeneem, bet ſoli pehž ſola. Neſtatotees uſ daſcheem ſtudinofcheem notikumeem, maldibām nepilnibām, kaſ ſchur un tur parahdās, tomehr newar noleegt projibu, uſ preeſchu eechanu. Neſtatotees taſni uſ tagadnes deenas jautajumeem, tā wezinat un pazelt tautſaimneezibu, mehſ ſche, paldees Deewam, waram ar leņnumu norahdit uſ daudſ jau lo ſafneegtu. Neewehrojot daudſu ſuhroſchandās un gruhtibas, tautas lablajiba tomehr arween kaſh uſ augſchu. Semes un grunſihpaſchneeki arween wairal nolihdſina ſawus parahdus un maſtajumus. Kalpoſochu kaſchu ſchlicu ſtahwolſis ir jau labaks padariis un gadu no gada uſlabofees. Waj tas ween jau naw ſtipres peerahdijums ſchim domām, ka ſematu

kaſchu noguldijumi daſchadās kaſes, ſewiſchi krona paſta krahtkaſes, ſtipri aug? Sprauſchandās ſkolās jo leela. Preeſch publikas, kurai kahtre uſ laſiſchānu, arween pawairojās biblioteku ſkaitis, un t. t. Tikai weena parahdiba bij ſtudinajochja: pehdejo pilſehtas domneeku zelſchānu gaita. Žil ari tas bija pats par ſewi ſaprotams, ka no jauna kaht peenahluſchām, plaſchalām grupām pilna teſiba uſ eewehribu pilſehtu pahrwalde, žil tas ari pats par ſewi ſaprotams, ka eewehlot tos, kam tihs nodota pilſehtu pahrwaldibas ſareſchgitās leetas, weenigi jaſkātās uſ eewehlamu kreetnumu un uſtizibu, tomehr leņnumis un neſapraſchana, partejiba un pateſo apſiſchlu neewehroſchana eejauza tautiſko jautajumu, modinaja no jauna aprakto partijas ſauzeemi: ſchē Wahzeechi! ſchē Latweechi! lita tam jo ſpehji ſkanet un modinat preteſtibas, kaſ til drihſ neiſlihdsinaſees. Kulturwehſturneeks iſpehitis, kurā puſē ſchis launais kaſjas ſauzeens pirmoreſi iſſaukts, kaſ dſili patrihjinajis gandrihſ ſaauguſchu kopibu un weenofchānos.

Runajot par muhſu beedribas beedru darbeem, waru ſinot, ka **Dr. A. Bielenſteins** ſawu darbu: „Par lofa laiſmetu pee Latweeschu“, gandrihſ jau pawiſam beidſis. Drulas darbi pee jaunās bihbeles, kaſ isnahks otkawa formaā un tagad wiſpahrigi peenemā pareiſraſtibā, eet uſ preeſchu. Jauna Latweeschu luhſchānu gahmata, ar iſdeenas rihta un wafara luhſchānām, isnahks drihſ pehž ſeemaswehſteem. Par muhſu koſpondejoſchā beedra **Bercha-Puſchkaita** paſaku krahtjumu, kaſ isnahks **Sinibu Romiſchjas** apgahdiba un teel drufats **Jehſis** 1000 ekſemplarās, waru ſinot, ka 7. beidſamais krahtjums, apm. 80 drukloſnes bees, buhſ gataws nahkofchā rudenī. Tanti buhſ ſakopotas ap 4000 teiſas un paſafas, daudſas lihds ſchim wehl nemaj nedrutatas waj ſchur tur iſſaititas. Wiſwezatā, kuru ſakopotajam iſbewees ſadabut, ir uſraſſita no **Wartmana Juſlantija** 1598. gadā, tad nahk wezalas no **Mirbacha** wehſtulem, no **Fabrizijus, Lentilius, Stendera** un t. t., **Pruhſchu-Latweeschu** no **prof. Bezenbergera**. Arween un arween jaſilbina ſakopotaja ſaudjigais gars. Wiſch nepeebilti un nepeemetina pats no ſewis nela kaht, bet atkauj runat paſchām teiſām un paſakām. Wiſſendorſſa kungs man rakſta no **Peterburgas**, ka no **R. Barona** un wina iſdotās „Latwju bainas“, kuras apgahdā **Reiſariſkā Sinatnu Akademijs**, jau gatamas lihds otra ſehjuma 30. loſſnei. Kahts muhſu beedra leelaks darbs par etiku Latweeschu tautas dſeemās newar ſchodeen wairs tiht preeſchā želts, be' tā es žeru, nahks par labu muhſu jaunatajai „magafinas“ burtnizai. **Wirſkolotaju** kungu **Mühlenbacha** un **Endſelina** ſekojuſis pa daſchadeem Latwijas apwedeem, lai tuwaki eepaſihotos ar daſchadām Latweeschu iſloſnēm, neſkatotees uſ teechi eeguhtem panahkumeem un iſmantojumeem, modinajis waj atdſihwinajis ſchur un tur plaſchakus jautajumus un domas par pagahtnes mantām. Walodu ſinibas laulā wirſkolotajs **Mühlenbachs** iſdewis gahmatimu, kurā teel pahrunati tuwaki bimpadſmit daſchadi walodas jautajumi: par Latweeschu parunām, par walodas ſinā nepareſeem jaundarinatēem wahreem, par artikulū, lo wiſch wiſpahri iſſkaidro tā nelatwiſtu, tomehr daſchā ſinā preeſchir tam eeguhtas pilſona teefibas, par duefa jeb diwſkaitka pehdām Latweeschu walodā, tad wehl par prepoſizijām, tā ari par prepoſiziju „pehž“, lo wiſch atwoſina no instrumentala „pehdis“. Atrodās wehl tagad apgabali, kur runā: pirmāis — pehdis. Wehl kahts apzerejums no mag. wirſkolotaja **Endſelina**: Preeſhmes par balfs uſſwehrumu (aſgentechānu) „Latweeschu walodā“ iſdots no **Reiſariſkās Sinatnu Akademijs**. No ta paſcha autora isnahluſi Latweeschu etimologija apzerejumās par **Indo-Germanu** walodām.

Sinibu komiſijas ſapulže ſchigada 18. un 19. juniā notikuſi apſpreeſchana un pahrunas par wiſadā ſinā wehlejamu weenibu un weenadibu Latweeschu walodas terminologijā. Brangu darbu ſchini leetā dewis **Abula** kungs, ſaſtahdidams weentopus wiſus lihdschim gramatiſkās leetotoes terminus. Man ir eemeſle peenent, ka ſchis ſwarigais jautajums pirms ſawas iſſchirſchānas tiks ari želts preeſchā muhſu beedribai, kura pirmā kahtā aizinata uſ ſchahdu jautajumu iſſchirſchānu. Latweeschu komerciazijas wahrdniza, kura apſtahjās pee burta **R.**, pehž ſahkuma pahrſtrahdajchānas tihs tahtal turpinatā un iſnahks pilnigi. Weens literaturas ſars ſtipri taiſās uſſeredet — pedagogiſkā literatūra. Jo teizama ir kreetnu aſtiwu tautſkolotaju darbiba ſchini leetā, tomehr ne maſal wehlejama ari akademiſki iſgihſtotu ſkolas wiſru dſihwa peedaliſchandās pee dſilatu jautajumu iſſchirſchānas. Senſajizis romani un breeſnu ſtahti ar bildem un raibeem wahleem, ar ſlepamām, ahrpahrtigeem un karatavām, beemſchchēl wehl joprojam kliši ween pa dſintenes mahjām un ſehdām. Mantſahrigi apgahdas taji, palalpigi ſtribenti un ſchahbigi gahmatu ſirgotaji taiſni ir ſchi jara peelojeji. Pirmo burtnizu dob par wolti, par ſeſoſchām burtnizām nem 10 lapeiku gabalā. Tahtas kulturās

ehnu bilbes fastopamas wirur. Pee mums uj tās zē-
lās mašā zaur to, ka truhstī prahta preeščh ka labaka, bet
beefchi teem, kas grib lo rakstīt, naw pee rotas labaku, leelaku
biblioteku, un tee kerās pee virmā darba, kas gabās
zēlā. Buhtu berigi, ka tee, kas spēhji spēest, peem. Iaitrakstu
redaktoru lungi, laiſu pa laitam paſneegtu rahditaju no ſwe-
ščhu tautu originalrakstēm, kas eeteizami tulkoščhānai. — Rahdu
tehmātu es wehletos ſche wehl reiſ eelustinat. Droščhi ween
muhſu nahloščhām paauščem peenahščees iſdot no jauna muhſu
ew-luteranu baſnijas dſeefnu grahmatu, zil pareščsams, preeščh
Widſemes un Kurſemes kopā. Ja nu gribam mums pahrgah-
juščhu kraščhno dſeefnu mantu, ar lo bijām weenoti ar
wiſeem ewang. tizigeem wirſemes, jo ſtaiflā formā eeteħrtu
uſturet un dſimumu no dſimuma ar to labako no labakā pada-
rit bagatafu — un kas war apgalwot, ka jaukats eeteħrpums
waj atdſejojums buhtu neeſpehjamš waj nederigs? Kas gribetu
deewibijā bagatai tautai noleegt eeſpehju, rabit ſa-
wus Deewa apdahwinatſhimnologus? Ja nu weenreiſ ſchim
darbam ſamā wiſloboligakā faturā un wiſjaukſkanigā formā
jabuht gatawan, tad gabu deſnuteem jaſtrahdā preeščhbarbi.
Bet kas tas ir par zeenijamu darba lauku preeščh muhſu lee-
lakeem dſejneekem! Droščhi ween muhſu generalſuperintendentu
lungi ar labu prahtu ſawahčs tahdus peeſuhtijums ar labakeem
raščojumeem, ſijās un uſglabās lihſi turpmakam.

No Igaunu Mahžito wiħru beedribas ſapulſtĥu ſitaju-
meem wehletos uſ ſefoſcho aiſraħbit. Dr. Schlütters paſneebſ to-
jās plaſchaku referatu par Peterburgas priwatdozenta Dr. Th.
Brauna eewehrojamo darbu „Pehitjumi ſem Gotu-Slamu fa-
tiſtmi“ un, ſawa paſcha ſtudiju, reſultatus peewenojot, nahſ
pee ſefoſcha beegſan droščha ſpreeduma: Gotu miteklis, pirms wi-
au aiſſeſoſchānas pee Melnās juħras, bij ſemes gabals ap Wiſlas
lejas galu, uſ deenwideem lihſi Dugas upei, uſ auſtrumeeem
lihſi Pregeles upei, uſ ſeemeleem, warbuht uſ tahdu laiſu, lihſi
pat juħrai. Uſ ſeemeleem no wineem dſihwoja gentes Aesti-
orum t. i. Eſtu žiltis. Šchis ar kopwahrdū „Aesti“ apſihme-
tās žiltis, kas ſadalijās Wez-Pruhščhōs, Leifchōs un Latwee-
ščhōs, iſſchihhās no wehlat Eſtu ſemē eezelojuščhās no Someem
zeħluſchās Igaunu tautas (Eſthen). Tā tad eezelojuſē ſweſchā
tauta (Igauni) no ſemes noſauluma ſawu wahrdū mantojuſi.
Weenwadſmitā gaduſimteni atrodam tagadejo Igaunu tautu
ſawā lihſiſchinejā dſihwes weetā. Iſpehtot Indogermanu tautu
robeſchās Baltijas un Somijas apgabals, pehtneeki ſtaħjās pil-
nigi uſ Dr. Bielenſteina puſi, kuſch atſiſti, ka Latweeſchi biju-
ſchi Kurſemē un Widſemē pirms Somu tautai radneezigām Lihwu
un Kuhru tautām. Aesti apſihwoja apgabalu no Pregeles gan-
drichs lihſi Somijas juħras lihžim. Sowi dſihwoja pa leelakai
dalai uſ wakareem lihſi Smolenſkas gubernai un robeſchliħniju,
kas ſchliħra tos no Slaweem, waretu wilkt pār Peterburgu,
Witebſtu, Mogilewu, Rjewe. Starp ſcho lihñiju un Wiſlu
ſleħpās Slawu tautas ſchuhpulis un wiwu taħlakdoſchānas uſ
auſtrumeeem, wehl pirms Kriſtus, tā tad gluſchi otradi nekā
pee Indogermaneeem (no auſtrumeeem uſ wakareem), ir warbuht
iſſchaidrojama ar Germanu žilſchu uſmahſchānos.

Wiſai janofchelo, ka wehſturilſkeem pehtijumeem jazeeſch
zaur ſewiſchſkas ſinibas „ſemes walobas“, t. i. geografiſtu weetu
noſautumu, tā ſalnu, upju un meſchu un t. i. wahrdū truh-
ſumu. Tahds darbs, kaut ari tikai preeščh Eiropas Kreewijas,
lahdu Dr. A. Bielenſteins ſatopojis preeščh Kurſemes, ir ne-
peezeſchami wajadſigs pee Kreewijas wiſpirmās ſenatnes dro-
ſchās, pamatotas iſpehtichānas. Bet ſchahdu darbu war iſ-
barit tikai ar walſſſpabalſtu lahdas zentraleeſtahdes wadibā,
peedalotees daubſeem lihſiſtraħdneekem.

Mani lungi! Es ſeidſos beig. Schodeen wehl mums
ſtahw preeščhā tikdaubſ jo intrefanta materiala. Es beidſu
ar to wehleſchānos, kaut muhſu ſchis deenas ſapulze jo ze-
nigi peeſleetos garai wiħtnei agrako un muhſu beedribas la-
bais wahčs tumumā un taħlumā arween tiſtu godam minetš.

Seemaswehčhu dahwanām eeteizamas grahmatas.

Labu grahmatu wehrtibu un noſihmi ſahč ari Latweeſchi
jo deenas wairal atſiſti. Ja nu tā, tad winām peenahčs ſawa
weeta ari to dahwanu ſarwā, ar lo ſeemaswehčhu laiſā žil-
weſi weens otu zeſchās eeprēcjinat. Tadehč turpmatās rin-
dinās gribam norahdit uſ daščhām berigām grahmatām, kas
mums jaunakā laiſā peeſuhtitas un ari laſitajeem wehl leelako
teefu neuhš paſiſtamās.

Pirmā weetā mineſim lahdas grahmatas ar garigu ſa-
turu. H. Spenglera „Zela ſpeečis“, paſiſtamā rihta
luhščhānu grahmatā, lo tulkojis Katrinas draubſes mahžitajs
J. Schirons, iſnahluſi otrā iſdewumā. Tā ir ſihme, ka ſchi
grahmata atraduſi daubſi zeenitaju. Zerams, ka ari turpmal
uſ ſcho garigo zela ſpeeči daubſi atbalſiſtees, tā baltds, tā ne-
baltds deenas. Jaunais iſdewums iſnahjis iħti gliħts. —
Pailaban druſā un driħsumā iſnahčs jauna luhščhānu grah-
mata, lo ſaralſitjis Wez-Muzes mahžitajs J. Satra-
nowiczš. Tā ka faturs ſchim luhščhānām iſauhjis ilgā drau-
bſes gana darbā, tad waram buht pahrlēcjinati, ka ari te
buħs atronama wehrtiga gariga bariba. — Laſdones mah-
žitajs J. Ehrmans iſdewis grahmatinu ar wiſſalſtu:
„Zela wadons jaunekleem un jauneklēm dſihwes
ziħnās un laħrdinaſchānās“. Siltd un loſchā walodā
te ſaralſititajs jaunos laudis ſtabina uſ ſchliħſtu dſihwoſchānu,
uſ uſtiziſu ſawam Deewam un Pehtitajam, uſ ſwehtu rakſtu
laſiſchānu, ſwehtdeenas zeenichānu u. t. t. „Daiſni ſchint
pahrejas laimētā no beħrnibas uſ jaunibu, no atkaribas
uſ ſwababibu“, tā laſam preeščhwahrdōs, „laħrdinaſcha-
nu un breeſnu ir daubſ, tā ka daščs labs nomaldās
no ſchaurā zela un ee bojā“. No ſirds jawehlās, kaut ſchi

teizamā grahmatina jo daubſeem jaunekleem un jauneklēm nahſtu
rotās, — beſ labeem augleem a nepaliks. — Wehl ſchini weetā
jainu „Iħſa kriſtigas baſnijas wehſtore ewangeli-
ſkām draudſes ſkolām. Saſtaħbijis Andr. Brods, drau-
dſes ſkolotajs Ehrģlōs.“ Tā ar wehčmi un labu praſchānu ſa-
lopotas ſwarigalās ſinas iſ kriſtigas baſnijas wehſtūres, ſahſot
no Kriſtus laiteem lihſi muhſu deenām. 88 lap. puſes bee-
ſajā grahmatinā daubſi ſawara, gandriħš par daubſi preeščh
draubſes ſkolneekā. Tātſchu zentigs žilweks, peemeħram weh-
rigs laikrakſtu laſitajs, ſcho grahmatinu labpraht nems lihſi
lā pamahžitaju ari turpmakā dſihwes zēlā. — Weidſot aiſraħ-
dam uſ mahžitaja R. Freudenfelda Rigā iſdoto „Spre-
dik“, kas pailaban peeſiħwojis 4. gadagahjumu un pee ſura
lā lihſiſtraħdneeki peedalās daubſi Widſemes un Kurſemes mah-
žitaji. Pirmajōs 3 gabōs „Spređikš“ iſplatits wairal nekā
400,000 ekſemplarōs un apzeemojis daubſus tizibas beedrus
tillab dſimtenē, tā ari taħlajā Kreewijā un pat aħſemēs. It
ſewiſchki „Spređikš“ wiſur tur eeteizams, kur ewangeliuma-
tizigeem aiſ kaut lahda eemeſla aiſſaweti deewalpoſchānas apmeklet. —

Zeela loma pee ſirds un prahta iſgliħtoſchānas peeſch-
rama ari kreetneem daiſkraſtneezibas raščojumeem. Pee mums
no ſchimbriħſchām iſnahč tā, ka paſchi loſchatee
daiſliteraturas ſeedi allaſch wiſpirms iſplauſti muhſu laikrakſtōs
un retumis tad tikai wehlat parahdās ihpaſchās grahmatās.
Tā tas ſchogad bijis ari ar Andreewa Needras muhſu
laiſu paſaku „Semneeka beħs“. Paſalas weidā autors
eeteħpjis peewilzigus, dſilus apzeerjums un prahtojums par
wezu wezo jautajumu: kur laime miħ? Atbildes teel dotas no
daščhadām puſēm daščhadās, tātſchu neweenu no tām autors
newar noſtaħdit par peenemamu, apmeerinofchu. Daščſahrt
gan iſleekās, ka pateſiba un laime nu jau buħs rotā, bet wa-
jadſigs tikai uſ dſihwi paſtatitees no zitas puſes — un wiſ
atkal iſjuhč, atleel tikai ſchāubas un ilgoſchānās, kas reiſem
iſwehſchās par pilnigu iſſamifumu. Wiſmaſak ſpehji laſitaju
apmeerinat paſchās paſalas beigās, kas ſawā romantiſkajā ne-
jauſchibā nemas negrib ſaſkanet ar wiſa žita teħlojuma no-
peetnibu. Rudolfa Blaumana ſtaħſti „Purwa bridejs“
un „Salna pawafari“, kas ari ſenat iſnahluſchi laikrakſtōs,
tagad iſdoto no Derigu Grahmatu Rodatas. Šche ſtaħſti pee-
der pee Blaumana wiſlabalajeem darbeem; ſewiſchki tas ſa-
kams par „Salna pawafari“. Pehdejašs ſtaħſis tullots ari jau
Wahzu walodā. — No Teodora ſalopotā originalraščojumu
kraħjuma „Jauna Raſcha“ pagahjuſchā gabā iſnahluſi jau 5.
burtmiza. Tā ir ſewiſchki bagata ar dſejeleem, gan iħti ko-
ſcheem, gan ari maſal wehrtigeem. Ari literariſti-kriſtiſkā dala
ir plaſcha un peewilziga. Turpretim maſal apmeerina ſtaħſti
un ſiħes. Wiktora Egliſcha „Peekraſte“ ar daščhām iħti dſe-
jiſkām meetām jauzās neiſprotami murgojumi. Paſchi wehrtigatee
gabaliņi ir Sauleſcha „Paplachinata darbiba“ un Braiſcha
„Puhze“. Kas grib eeſpiħitees ar muhſu jaunako originallit-
teraturu, tas „Jaunai Raſchai“ nelahdā ſmā nedriħſti eet
garam. — Lihđhigeem noluhkeem ſalpo E. Treumana
(Swahrgulka) „Wurtneekš“, literariſka gada-grahmata.
Ari lihđſiſtraħdneeki pa leelakai dalai tee paſchi. Starpida ti-
kai tā, ka „Wurtneekš“ ſewiſchki grib ſneegt lo jaunu, „liħgot
ſcholaiſu dſeefnu“. „Jauni“ tad ari teeſcham ſchini kraħjumā
ir daſchi ſtaħſtini un teħlojumi, bet taiſni ſcho jauno raščojumu
beħ „Wurtneekš“ daščham labam laſitajam paliks ſweſchš: lai
ſapraſtu un bauditu Wiktora Egliſcha „Brururums“ un „E.
Tarchoma kundſei“, Petera Leepina „Melnā ehna“, „Sihliſchu
Jahna „Ermotais“, preeščh tam gan wajadſigs ſewiſchku or-
ganu, kas laħram miſtigajam naw wiſi doti. Turpretim dſe-
joti ir labai ſijati un žourmeħrā wehrtigakā nekā „Jaunajā
Raſchā“; atronam tur iħſtas peħcles no paſcha iſdeweja, Raina,
Sauleſcha u. t. (Turpmat beigums.)

No aħſemēm.

Notifikumi Marokā.

Stahwollis Marokā arween paleel nedroſchaks. Rai
ſapraſtu tagadejos notikumus, kas weegli war weſt pee ſtarp-
tautiſkeem ſareſchģijumeem, mums jaarſtatās gabi aſtoni atpa-
kaſ Marokas dſihwē. Pehz ſultana mulla Haſſana nahwes 6.
junijā 1894. gabā uſ Marokas trona nahza tagadejais ſultans,
nelaiķa jaunakais deħls Abdul Wiſis. Par to peħdejam japa-
teizās leelakā ſambarkunga Si Ahmed Ben Muſa intrigām un
bleħbihām, kuſch diwi deenas un naktis tureja apſleħptu ſinu
par ſultana nahwi un pa to laiſu ſagatamoja waldbibas uſ-
nemſchānos manifeſtu ſeſchpadiſmit gabus wezajam Abdulam
Wiſſam. Tas wiſi notika aiſ ſambarkunga naida pret tuwalo
trona mantineeku, ſultana wezako deħlu mulla Mohamedu.
Šan ſchis driħš ween ſajehlās uſ dumpi pret ſawu jaunako
braħli, bet driħš ween tika pahrepeħis un no tā laiķa ſmol
Mekinezas zeetumā. Jaunais ſultans ſawōs nahloſchōs waldbi-
ſchānos gabōs driħš ween parahbijās tā daščhadu jaunee-
dumu un reformu draugs Eiropeeſchu garā, zaur lo eeguwa
pretineekus pee ſtingrtizigajeem Marokaneeſcheem. Tā ſchis nil-
nems un preteſiba, kas ihpaſchi atrada augliģu ſemi pee ſe-
meļu-auſtrumā Berberu žiltim, ilgatu laiſu iħwehloja ſlepenibā,
lameħr peħdigi lahda ſalbata Omara Zachuras perſonā nemeer-
neekem gabijās wajadſigais wadonis. Šchis pa puſei ſanati-
ſis, pa puſei bleħbis, iſdewās par mahbija poſludinataju
un eeguwa wiſur leelu peeſiſchānu. Wiſch apſolija nemeer-
neekus weſt uſ Jezu, kur leelais praweetis teem doſchot lahdu
baſnijas piħlarā eemuhretu ſwehtu ſobinu, ar kuru tad iſdari-
ſchot leelo tizibas atjaunoſchānas darbu. Rejaufchā weenabiba
ar iħti, zeetumā eeſloſbito tronamantineeku mulla Mohamedu
weizinaja ſcho uſneħnumu. Praweſcha laħrtā tas dema
ſew ihpaſchu noſaulumu peħz ſawa miħlā jahjamā lopa, baltds

ehleta maħtes: „Bu Hamara“, t. i. ehleta maħtes teħnos. No
ſaħtuma tam gan laime nemeer negribeja uſſmaidit. 3. no-
wembri ſch. g. tas tika ſaſauts un aiſbeħga pee laħdas Chia-
teechi žiltis. Bet driħš apſtaħſki groſijās. 29. nowembri Chia-
teechi eeguwa lahdu uſwahru un nemeeri iſplatitās an-
briħnejamā aħtrumā. Bu Hamara ceriħloja nemeerneeku
wibuzi, Tazzas pilhehtā ſew ſaħrtigu galmu un diwreiſ ſalawa
ſultana kara-ſpeħku. Pehz pirmās laujas ſultans Abduls Wiſis
juſtās peeſpeestis, pahtraukt ſawu zeħojumu no Fezas uſ
Rabatu un dotees atpakaſ uſ Jezu. Dabuiſis ſche paſtiſprinaju-
mus, wiſch no jauna mehģinaja eekenti Tazzas pilhehtu, bet
tika atkal aiſiſtis atpakaſ ar leeleem ſaudejumeem. Reſen notifi-
wehl meena lauja, bet ari ſchoreiſ ſultans palizis paſaubetajš.

Šchimbriħſchām nemeerneeku ſkaitis ſneedſotees jau pee
30,000 wiħru. Ja trona tiħkotajam Bu Hamaram iſdodās
Marokas tagadejo ſultanu gaħti no trona, tad weegli war at-
gabitees ſareſchģijumi leelwalſiju ſtarpā, kas eeintreketos Ma-
rokas leetās, jo ſchis leelwalſtis negribēs ween uſ wiſu tikai mee-
rigi noſtatitees, bet ari preeščh ſewis laħdus labumus eeguht
no trona mainas. Zaur notikumumu gaitu leelwalſtis war taiſni
tiħt peeſpeetas eejauktees Marokas darichānās. Starp Lon-
doni, Pariſi un Madridi jau weetas par to daščhās ſarunas.
Tātſchu pee laħdeem panahčumeem ſchis walſtis nahluſchās ſa-
runās, par to neſino.

Par wiſjaunakeem notikumumu Marokā telegramas bod
ſchahdu pahreſtatu. Tazzas pilhehta wiſpahr aplenkta no dum-
pineekem. Tā ka pilhehtai truhſti pahrtiſas lihſiſeku un
pilhehtas muħri ſagrumpuſchi, tad, leelakais, ka pilhehta
lahdas deenas war turetees eenaideekem pretim. Pilheht-
tas eeſiħmotaji tikai til ilgi ſtahwēs uſ ſultana puſi,
lameħr tas gabdās teem apſarſhibu un baribu. Ja a-
lentſchāna turpinās wairal deenas, tad — habs klaħt. Ja
ſultans atſtaħj Jezu, waj ja pilhehta neſpeħi turetees, tad ſul-
tanu aiſſtahwēs Marokas deenwibus žiltis, bet tad neiſbeħgams
piħonu laſch. Iħſtenibā gandriħš wiſa ſultana armija ſakauta,
tā ka Jeza beegſan maſ kara-ſpeħta atliģis. Wehl lahda tele-
grama no Tanſcheras 29. (16.) dezebri ſkan: „Sultana ſau-
dejumi peħdeja laujā ar dumvineekem ſneedſās pee 2000 wiħru
kriſtuſchu un eewainotu. No Madrides ſino, ka ſultans mehģinajis
iſlauſtees no Fezas, bet tizis aiſiſtis atpakaſ. Spahnijas wal-
dbiba noleħmuſi paſtiſprinat ſawus ſalbatu puſkus Malagā, Ra-
dikā un Alſchirā, tapat ſuħtiit weenu kara luģi, ar lo apſar-
gat apdraudētās Spahnijas intrefes Marokā. Par kara-ſpeħta
ſuħtiſchānu uſ Maroku ſino ari no Pariſes un Londres. Wehl
lahda telegrama no Madrides 17. (30.) dezebri ſkan: „Nai-
digā darbiba pret ſultanu Jeza peenemās. Dumvineeki atneħ-
muſchi Jeza eeſpeħju, apgahdatees ar uħdeni. Pilhehtai ja-
padodās triju deenu laiķā, ja Rabili neatſeidſās palihģā.“

No Auſtro-Ungarijās. Lihģums ſtarp abām walſtim,
neſkatotees uſ abu walſtju waldbibas wiħru puħlēm, lihſi ſchim
kā naw, tā naw panahčs. Tas peeſpeebis abu walſtju miniſtru
preſidentus Sellu un Kōrberu eeſneegi leiſaram ſawu atluħģ-
ſchānos no amata, bet, ka „Düna-Zeit.“ telegraſē, leiſars naw
ſchōsluhģumus paklauſijis. Wiſas zeriba uſ liħģuma atjauno-
ſchānu pilnigi iſputejuſchās.

Kreewijas aħrleetu miniſtra graħfa Landoorſſa ze-
lojums uſ Wiħni Balkanu puſſalas leetā Auſtrijas waldbibai
bijis loti pa prahtam, tā no Wiħnes telegraſē. Dumpigā ku-
ſtiba Maķedonijā wehl arween nerimš, tā teiħts, nahloſchu pa-
wafari tur riħtojās atkal uſ jauneeem nemeereem. Rai tos aiſ-
ſawetu, Maķedonijā jaeeed pamatigas reformas. Par reformu
eeweſchānu grib ari ruħpetees Balkanu puſſalas leetās wiſwairal
interefetās walſtis — Kreewija un Auſtro-Ungarija. Rai Turģiju
peeſpeestu, wairs nelawetees un ta ſchoreiſ poteſti reformas eeweſtu,
Kreewijas aħrleetu miniſtrijas waditajs neħmās pat puħles, zēlā uſ
Wiħni apmeklet ari Belgradu un Soſiju, lai tur, dumpja wee-
tas wiſtumulā tumumā, iſklaufitos daščhado partiju un wiwu
wadonu domas un eeſtatus par Maķedoneeſchu wehleſchānos
un wajadſibām. „Nowoje Wremja“ rakſta, ka graħfa Lambs-
dorſa uſdewums pee tam wehl bijis, iſſchaidrot Bulgarijas un
Serbijas politiſkas waditajeem, tā ari Maķedoneeſchu kuſtibas
preeſchſtahweem, ka reformu eeweſchāna Maķedonijā un ſchās
prowinģes lablaħģibas uſlaboſchāna tikai tad ſagaidama, ja
tureenes eeſiħmotaji iſturās meetigi un ar dumpju un juķu
zeħſchānu paſchi nekawē Kreewijas nodomus, uſlabot wiwu likteni.
Tā tad pa dalai no paſchu Maķedoneeſchu iſtureſchānās atka-
rajās, waj wiwu ſtahwollis driħsumā teel uſlabots, waj wiſs
paleel, tā bijis. Jaſagaida, ka Maķedoneeſchu wadoni, peħz
til ſchaidreem mahģeeneem, pratis ſawu leetu pareiſi apweħret
un pareiſi barit.

No eeſchſemēm.

No Peterburgas. „Peterburgas Awiſchu“ redaktoru
maina. Rā „Nigas Aw.“ ſino, „Peterburgas Awiſchu“ redak-
ģijā ap jaunu gadu notifiſchot pahrgroſijumi. Lihđſchinejais
galwendās lapas waditajs, mahžitajs W. Plutte, atlaħpſcho-
tees, un par awiſes galweno waditaju palifiſchot mahžitajs A.
Needra, kuſch lihſi ſchim wadija awiſes ſeketonu. „W.
Plutte aiſeſchāna preeščh „Peterburgas Awiſem“ beſ ſchaw-
bām buħs leels ſaudejums.“ — ſala „Nigas Aw.“
No Orlas ſino „Kreewu tel. agent.“, ka meetejā guber-
nas ſemites ſapulze noleħmuſi luħģt waldbibu, lai uſliħtu uſ
brandwiħna 50 lap. no wedra leelu uodolli tautas iſgliħtibas
weizinaſchānai par labu. Ar to eenaħtu wiſā gubernā ap
700,000 ruħku preeščh ſchi noluhča.
Uſ Maſlawas-Zaroflawas dſelſjela 14. dezebri ſch. g.,
tā Kreewu laikraſti ſino, notituſi leela dſelſjela nelaiķe: iſ-

prehtis no fiedem pafafcheeru brauzeens, pee kam lokomotive un 7 wagoni nogahfufchees no dambja leja. Nonahwets mafchimista palihgs un diwi konduktori fmagi eewainoti. Pafafcheeri dabufufchi weeglus eewainojumus.

Widleme.

No Rigas. „Jaunibas Drauga“ leeta muhs luhds uf nemt fefofchas rindinas ifstaidrofchanai:

„Jaunibas Drauga“ leeta nesen A. Kenina lgs ir greefees pee waital redafzjam, to starpa ari pee „Latweefchu Awifchu“ lafitajeem ar ifstaidrojumu, ka winfch efot ifstahjees no „Jaunibas Drauga“ redafzijas, un ka es, kautfchu winfch to jau pehz 9. burtnizas darijis, wehl 10. (oktobra) burtniza neefot wina wahedu dfehfts. Pirmahrt atrobu to par neeerastu un neatfautu, ka A. Kenina lgs mana fchurnala leeta greefchas pee plafchakas publiskas ar ifstaidrojumeem bes laut lahda dibinata eemefla, jo Kenina lgam tuhli pehz muhsu iffchirfchanas pasmoju, ka wina waheds taps dfehfts; 10. jeb oktobra burtniza tas wairs nebija eefpehjam, jo A. Kenina lga atteifchandas telegramu dabuju titai 26. oktobr. Tuhli aifrafstiju tipografjai un ari Kenina lgam pasmoju par to, bet oktobra burtniza jau bija drukata, la to ari Kenina lgam waja dfeja finat. Bes tam A. Kenina lga fahitijums, ka winam teefot dauds rakftu eefufhtiti preefch „Jaunibas Drauga“ un tamdehl winam atlahti japafino, lai winam wairs nefufhtot — nebhut nefafkan ar wina man rakfti doto ifstaidrojumu, ka winam loti maf pefufhtot un ari neefot pafcham bijis laifa preefch „Jaunibas Drauga“ ruhpetees, jo bijis darba deefgan ar wina ifhodamo „Jaunibas Literaturu“. Rahds ifhtenais noluhfs minetam fungam ir bijis — ar faweeem rakfteem „Jaunibas Drauga“ leeta — buhs fatram weegli faprotams.

Mugstjeeniba 3. Kofens.

No Rigas juhmalas. Par jau ifsumā finoto breefmigo nelaimi 13. dezembri Rigas juhmalā „Balt. Wehstn.“ wehl rakfta: Pa Mellufcheem, Mareem, Raugureem, Lapmeschu, Bigaunzeemu un Raugazeemu kopā rehkina wismafalāis 50 fwejnepelu, fas wilsds dabufufchi galu. Dauds bahrinu un atrairnu apraud fawus apgahdneelus — tehwas un wihrus. Tif daudf

weend beend nofhtufchu neatzerds pat wezi laudis un drofchi ween war teift, ka 75 gadu laifa tahda nelaimē naw notufsi. Kā ifnehmums fchini negatifa bija tas, ka laudis nefihtla mas las turumā, uf tā fauzameem kalnizeem, ka tas zitās reifās mehdsfa notift, bet tahlu felgā. Laimas tuffchas preefhtas malā. Tahlat aif Raugazeema, pa Puražeemu, Klafkalnu un Apfchuzeeemu nofhtufchi ap 100 fwejneeku. No wifseem fwejneeeem fchini juhmalā, kas peeltbeen uf juhras bijufchi, ir ap 25 procenti pagalam. Juhra palufufchu tihllu flaitis ir loti leels un winu wehrtiba fneedsās uf 50,000—60,000 rubleem. Ari teem fwejneeeem, kuri pafchi ifglahds no drofchas nahwes, ir wif tihkli palufufchi juhra un naw zeribas, tos rofa dabut. Ar to wini turpmal pelnis maifi bes tihkleem, tas ir jautajums, ko deretu pahrdomat. Priwatai labdaribai fcheit buhtu fteiffami janahf palihgā. Pehz polizijas finam, ko Dubultu polizijmeiftars barons Mirbachs pafneeds „Dün-Zeit“, redsams, ka no Raugazeema, Lapmescha, Bigaunzeema, Rauguruzeema un Karlfabades — nofhtufchi pawifam 37 fwejneeki. Tā ka dafchas no nelaimes peemellefas meetas, ka Puražeems, Klafkalns un t. t., wehl naw minetas, tad domajams, ka nofhtufcho flaitis wehl nebhufs galigs. Loti eepreezinofchi, ka Rigas publika itin dshihwi atfaufufees uf ufajzinajumu, pabalftit ar dahwanam nelaimigo pafafpalizejus. Tā pirmās diwi deends pehz ufajzinajuma iflāifchanas „Dün-Zeit.“ efpedizija eenahzis peeminetam noluhfam 2421 rubli 24 kap., to starpa dafchas prahwas dahwanas, peem. no E. G. v. S. 100 rublu, no Goeggingera konferwu fabrikas — 300 rublu, no J. J. 100 rbl., no G. G. Lafchlowa 100 rbl., no J. B. A. 100 rbl., no Rigas komerzbankas peregndneem — 113 rubli un t. t.; bes tam zaur mahjitaju Dfkaru Schabertu eenahfufchi 188 rubli 41 kap., zaur „Rig. Kundfch.“ efpediziju 563 rbl. 27 kap., tahlat zaur „Rigas Awifch.“ efpediziju lihds 18. dez. 138 rubl. 80 kap., to starpa no I. Pahrdaugamas Krahje- un Wifdewu fabeedribas 100 rublu, bes tam wehl Rigas Latweefchu beedriba demufi fimts rublu un t. t. (zaur „Balt. Wehstn.“ un „Walfs“ efpediziju kopā 216 rublu).

No Rigas. Darbanams preefch oftas ftrahdneekem. Lai daudhmas labotu oftas ftrahdneeku fahwofli, tad ftrahdnee-

leem pa laikeem antrufhtas darba zaur ko zelās posts ari wina gimenem, Rigā nodomats zelt darbanamu preefch oftas ftrahdneekem. Schis nodoms eefufhtinats no Rigas oftas waldes preefchneela kontradmiraļa Gerardi kundses. Pee darbanama nodomats eerihlot ari ambulatoziju, biblioteku, lehtu ehdeemnamu u. t. t. Scho pafafhtumu folijufchees pabalftit Rigas un Jelgamas biftaps Agafangels, Wifdemes gubernators generalmajors Pafchlows, Wifdemes wifegubernators ifhtenais ftaftrahts Nefludows, Rigas-Drials dfehjelā preefchneels ifhtenais ftaftrahts Daragans, Rigas birfchas komiteja u. z.

Ahraifchu-Zehfu lauffaimneeziabas beedriba 8. dezembri notureja fawu fcha gada pehdejo kahrtigo faulzi Drabufchu bijufchā Wahweres frogā. Schoreif faulze bija apmellela no 48 bedreem un 8 weefseem. Wifpirms ufnehma 5 no jauna peeteifufchos beedrus. Pirmais preefchneelums bija no fchejeenes femtopja Brehmana lunga — par kalpeem un mafchinām. Nunatajs wifpirms aifrahdbija, ka tagad femtopji, negribedami ar kalpeem rihlotees, daudfahrt ifhodot mahjas un femi uf renti, uf pufgrauda waj pat atfahjot femi neftrahdatu, neartu. Schahdu rihlofchanas winfch nefahdbi newarot atfihit par pareifu. Pirmahrt uf renti ifdot femi efot tas pats, tā kad famam kapitalam leel pamafam fabilt. Uf pufgraudu warot ifdot tif tee, kam femtopiba nebhutu galwenais arods, ka mahzitaji, flolotaji un t. j. pr. Atfahjot femi neartu, tad tal nelahds eemahfums neefot gaidams. Lai nu gan wifpahre mehdfot kalpus fault par flitceem un newarot tos pat peeteefofchā flaitā dabut, tomehr faimneekam eeneefigali pafcham fawu femi apftrahdat. Gan nu atgadotees weens waj otris kalps, kas buhtu par flitfu fauzams, tomehr prahtigs faimneeks ar latru pratifhot iftiti. Pehz pafcha preefchwojumeem warot teift, ka neefot neweena talpa tahda atrabis, kurfch buhtu tahds, ar fo newaretu iftiti. Wajagot ari eewehrot, ka kalpam neefot fchuguna meefas, ne tehrauda eefchās. Bet lai no kalpu tuhuma waretu ifbehgt, tad warot eeteift leetot faimneeziabas mafchinas. Pee arfchaznas warot leetot dimlemefchu arklus, kuri wellami no 2—3 fizegem, pee fehchanas fehklas arklus un atpferu eefchās, pee feena un labibas pfaufchanas mafchinas, tāpat pee fufchanas. (Stat. peelifumā.)

Beewemu flimneekus mahgas, farnu un eefchigās flimidas no plift. 9—11 preefchp. un 4—6 pehzbuft.

Dr. B. Jakobfohn, Jelgawā, Strihweru celā № 4.

Sobu ahrfts Zinowefky, Jelgawā, Pafsa celā № 1. Runas fundas no 9—1 un 3—5. Swebtdeenās no 9—10 un 2—3.

Jelgawā. Tagad dshihwoju **Efera celā № 20,** pa trepem augfchā. Mana eeflahbe preefch **ortopedijas** (raifnofchanas), **gimnafikas** un **mafafchās** aironās turpat. Dhedinu eefch-Rigas flimtas, falihfchanas, it ihwahji mujurās falihfchanas, lozjellu wainas, reimatiffas un nerwu flimbas. Runas fundas no 9—11 p. p. Dalters **J. Brennfohns.**

Grobina teel pahrdoti waj ifrenteti **femes gabali**

fem loti labeeem nolihgumeem, un teels **Wifrahwu nam** ar dahrinu un aploka.

Grobina mahjitaja muifchā teel pahrdoti: **dafchadi roti** (sareete), **draugamee firgi,** gowis un dafchadas faimneeziabas leetas.

Uf Seemas fwehtkeem! Kas uf Seemas fwehtkeem labi un lehti greib eepirtees, lai tifa pehrt Jelgawā, Katolu celā № 23, Rāhna namā.

grefnumu un **modes weikalā.**

Duhfes, fehka, mahjas un grefnuma preefchauti, behrnu preefchauti, behrnu fleitites, kafati, wihreefchu un feweefchu wela, fchlipfes, tritowela, pafpifra un audella wela, dufchu lenzes, feses, tapfetes, behrnu feses, zimdi, triftidu fleitites un wifzires, indijas mules ows bes weafam dahmam, bruhies fahfdranti, mirfchu kroni, lenzas, fpizes u. t. t.

Wifadus pafkellejumus ifpida ahtri un glihti pa wiflehtatām zenām Katolu celā № 23, Rāhna namā, Jelgawā.

Mag. J. Hertela apteek. preefchp pahrdotawa Jelgawā Pafsa celā № 13. Uf tmoajem seemas fwehtkeem peedahwā lehti: **parfimerijas,** toaletes **parfes,** un toaletes **krōmus** no **fawonafam eefchā** un **ahfsemes firmām,** tā ari **egletes** **ifpufchlojumus,** **fwehtes,** **grefnuma fpoqunus** u. t. t. **Wairumā un mafumā.**

S. Sommerfelds.

Jelgawā, baltajā namā, pee turgus.

Galda trauki un glahfes.

Tehjmafchinas.

Nafchi un karotes.

Alfenida leetas.

Metala kapu = kroni.

! Atkalfahrdewejeem rabats!

Sokoladu fabrika
Th Riegert, Rigā.

Noliktawa: **Sirgu celā 28,** Magafina; **Balku celā,** „Uleja“ namā.
Eglites konfektes
par 2 r., 1,50, 1,20, 1, 80, 60, 50, 40, 35, un 25 kap. mahzjinā

Phönix
ir jauna, pahrtabaha, pidenteta **papirofu preebahfchama mafchina,** at hiru ligatamo 15 minutēs 100 beehodinas peehodifstas papirafstas.
A. Jaunsem, Rigā, ikhahlfufchu fabrika un labafas noliktawa. **eworowina celā № 21,** balchā namā. **Wahrdob wairumā un mafumā.**
Swebtdeen, 22. dezembri fch. g. magafina no plift. 1 pehz pusb. atwehrtā.

C. Haacka
twaika fahgu un mafamas fudmalas

pee **Efera wahrteem,** Jelgawā, peedahwajās uf

fmalku bihdelefchānu uf **walfschu krehfseem,** uf **grahbu,** **putraimu** un **rupju mafchānu** par **wiflehtakām zenām** un **peefola taifnigu apfalpofchānu.**

Uf seemas fwehtkeem

peedahwā fwaigas **lekaru rofinas,** **rofinas,** **wihges,** **dateles,** **mar-meladi,** **pasilla,** **chdāmu,** **wahramu** un **pliditu fchokoladi,** **bifwitū,** **dafchadus konfektus,** **ahdolus,** **bumbeerus,** **apelfimūs,** **zironūs,** **dafchadus konferwus,** tā: **filos,** **anfchowis,** **filis,** **fardinas,** **fprotas,** **fkrumbria** u. t. fehka un galda **fweestu,** **fmalkas filfes,** **dafchadus seerus,** **egletes fwezes** un **lukturus,** **frantifchu** un **strimas wal-rekfus,** **rekfus,** **para rekfus,** **totus rekfus,** **Wafstams,** **Wofstams** un **Kurjemes kuhfu mitus** un **Wolffchmidta preefetu rau-gu,** **fchahwetu fchinki,** **rollfofi,** tā ari **zitas kolonialpreezes.**

S. Stellmachers, Jelgawā, Pafsa celā № 20.

Teel pahrdotas
Dumpu mahjas

lihds ar **mahlū rakftuwi,** 7 werfes no Jelgawas, **Sihw-Behrjes** pafgafā, pee **Swehtupes,** **blāfus** **Atfahlentrogum.** Tuwafas finas pee **S. Bengemana** jeb **S. Leepina,** **Rigā-Zornafalnā,** **Bezā Jelgawas celā,** pee **Zornafalna fugifchu preefahntes.**

Kā dahwanas
seemas **fwehtkeem** eefchamās **teatra biletēs** ifrahdbi **Wahru Amatr.** bredriba 26. dezembri („**Kabi zifweft un deja**“) jau tagad **babonamas** **Th. Freija** lga magafinā, **Katolu celā № 40.** **Weifals** buhs ari fwehtdeen 22. dezembri atwehrtis.

Emehe
apdhihwā weeta Jelgawās turumā, teel ifnomata. Tuwafas finas pee **Aweneef** oftes, **Jelg.** **Kangifjeru celā № 13.**

C. Haack, Jelgawā, pee **Efera wahrteem,** **pehrt**

behrnu, **alkfchānu,** **preefchu** un **eglu balfus,** tā ari **maifu,** un **mafā wifaughtās zenas.** **Wifā peeltihdust** pag. **nebelā** **manā** **dahfā** un **fanemama** **pret flub. fam.** pee **S. Kahrllina,** **Jelgawā,** **Salajā celā № 21.**

2 pufgraudneekem ifhodamas **Leel-Sefawas Wif-fahbaku mahjas.** **Peeprafams** **Jaun-Ewirfautas Leel-Imbatōs** waj **Leel-Sefawas** **Striwelū Lufhōs.**

Wajadfigs
nepregeees **neberajās** **zilmets** **weeglan** **darbam,** no **nahfameem** **furgeem** **fahlot.** **Kabas** **leziabas** **buhfu** **wehlejamās.** **Japeereizās** **Difchufhtes** **daktera-namā.**

Schagari
gar **jauno** **dfehjelā** **lihniju** **pee** **meifharga** **Wifpleka** **pahrdobami.** **Tuwafas** **finas** **turpat** **meifchā** **un** **pee** **S. Seytera** **Jelgawā.**

Glihta bodite
lihds ar **inventaru** (**wareem** un **mehreem**) un **galas** **fchahwetaiwu** **iftehrejama** ar 1. janwara 1903. g. **Jelgawā** **Dobeles celā № 6.** **Peepraht** **pee** **nama** **faimneeka.**

„Mumals“
Dobelē
peenem **apftellejumus** **uf** **Latweefchu Awifsem.**

Jelg. Palihdribas Beedriba. **Ditdeen,** 31. dezembri 1902. g. **Zehra fahle** ar **ufwebumeeem,** **fomifim** **A. Damiana** **fungam** **peedalotees,** **ifhtifos:**

I.
Seemsfwehtku egliti

preefch be: **dreem** un **winu** **behrneem.**

Programma:
1. **Seemasfwehtku** **wihrs.**
2. **Flome** **if** **Sagare.** **Jōks** **ar** **dheedafchānu** **un** **deju.**
3. **Arhimama** **puke.**
4. **Karodfinu** **leelus.** **Katrs** **behras** **dabon** **Karodfinu.**
5. **Apburtais** **wihrinfch.**
6. **La-li-fut-fchi.** **Aihneefchu** **deja.**

Deja behrneem.
Laimēs **galbifch** ar **dafchadam** **grahmatam** a) **behrneem,** b) **peeaugufcheem.**

Sahfums **plift.** 5 **wafarā.** **E-e-ja** **brihwa.** **Beedru** **kahrtis** **ufrahdamās.**

II.
Pehz tam **plift.** 9. **wafarā** **turpat:**
Jaungada fagaidifchana.

Programa:
1. **No** **rihta,** **pusdeenā** **un** **wafarā.** **Solo** **jōks** **ar** **dheedafchānu.** (A. Damians).
2. **Kas** **glu** **chi** **jauns.** **Kupleja.** (R. Bergers).
3. **Duets.** **if** **operas** „**Zibrulitis**“. (A. Antifhel jfōje un A. Damians).
4. **Diwi** **redineeki,** **jeb** **Mums** **peeder** **pafante.** **Humorfiftigās** **duo** (A. Damians un R. Bergers).
5. **Lai** **palef,** **brahlit,** **jel** **ne-erojees.** **Solo** **jōks** **ar** **kupleju.** (A. Damians).
6. **Kad** **frdi** **laimē** **walda.** **Arija** **if** **operetes** „**Ubaggs**“. (A. Antifhel jfōje).
7. **Tantifti.**
8. **Tifai** **drufjin** . . . } **Kuplejas.**
9. **Wegais** **gabs.** } A. Damians.
10. **Jannais** **gabs.** (A. Antifhel).

Deja.
Mafā: **beedru** **fungem** 50 **kap.,** **nebeedru** **damam** 30 **kap.,** **nebeedru** **damam** 70 **kap.,** **nebeedru** **damam** 50 **kap.**

Kahrtibas komifija.

Musikas instrumentu speziala nodala.

Wisi puhschamee un bungu instrumenti. Wisi metala un koka puhschamee instrumenti.

Wioles
no 2 lihds 100 rubt.
Wezas wioles
no 20 lihds 200 rubt.

Wiolontschelli
no 15 lihds 100 rubt.
Wezi wiolontschelli
no 50 lihds 200 rubt.

Gitares
no 3 lihds 60 rub.
Mandolinas
no 4 lihds 75 rub.

Balalaikas
no 2 lihds 15 rub.
Korneti
no 10 lihds 75 rub.

Meschragi
no 30 lihds 80 rbf.

Musikas
kastes
wisad. sistemu.

**Sarmo-
nikas**
no 1-35 r.

Bungas, paukas, schihwi.

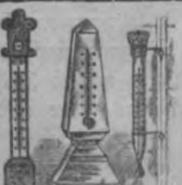

Harmoniji
fablot no 80 rbf.

"Wileoy & White"
harmoniji
ar 9 registreem, spehlejam
la katrs harmonijs un ari au-
tomatiski paschspelejoschi.

Gramofoni
wisu sistemu ar peederofcham
platem, leela iswehle.

Wisi peederumi preeksch wizeem stihgu un puhschameem instrumenteem. Pascha darbniza preeksch musikas instrumentu islabofchanas un jaunu pagatawofchanas. Zenu rahditajus issuhla par welli. Godalgota Rigas Jubilejas istahde 1901. g. ar sudraba Walfs medali. Zenu rahditajus issuhla par welli. Swehtdeen 22. dezembri mana galwena magasina un mana spezial nodala preeksch musikas instrumenteem buhs atwehrtas no pulksten 1 pehz pusd.

John Ramberg,
optiska magasina, dib. 1881. g.,
Riga, masa Kaleju eela № 20,
cepretim Zahna gilbei,
peedahwa pa mehrenam zenam: briles, pang-
snejas, lorgnetes, barometrus, tabiffatus
u. t. t.
 Glahses un briles pehz ahrta parat-
stecm arweenu dabujamas.

"Musika"
Carl Oberg
Riga, Behweru eela 12.
Wisslabata
cepirschanas weeta
un
wisleelata nolikawa
wisadeem musikas
instrumenteem.

"Musika"
Carl Oberg
Riga, Behweru eela 12.
Stihgeli,
Pianini,
Harmoninni
ij flawenakam eeksch-
un ahrsemes fabrikam.

"Musika"
Carl Oberg
Riga, Behweru eela 12.
Gramofoni
un
gramofonu plates
wisleelata iswehle.
"Ideal"
Wisslabatas, fibrām stānām
un ittrigatas
wijotu stihgas.

Meschapahrdofchana!
Lautfadjes meshā (pee Scheimes)
pahrdof stipru behrja un jautu
malku, tori labus leetofus, apies
balkus, fahres un schagarus, la
ari malku un schagarus gabalos.
Peeprafams pee N. Brunnera Laut-
fadjes muschā, waj ari turpat
meshā pee meshafarga Wutela.

Laba schaweta
zubkas gala
par wislehtām zenām dabonama
pee
W. Ansohn.
Jelgawā, Katonā eela № 18.

Wirts
Jelg. Stanghsferu eela № 40 preeksch
swehtdeem un jaungaba netiks tu-
ninata pirmdeen, bet rikai otrdeen.
Eoti labus
skabus gurkus,
tā ari labas tanfu skotu filtes
peedahwa
Wilhelmsons,
Jelgawā, Leelajā eela № 55 bodē

11. Leelajā eelā Nr. 11. Jelgawā, drebju, audeklu un welas pahrdotawa Seelunā un masunā. J. Cäsarewitscha

Rigā.
Grehzneeku eelā 14.
G. Schönfeldt

peedahwa
Seem-swehtku
dahwanām
wisadus
mahjas un kehka pee-
derumus,

tā:
naschu prezes,
schlehrs,
chdam, tehjas un
preekscheetam. karot.
wahramus tranfus,
petrolejas fehkus,
termometrus,
forlejamas maschinas,
tehjmashinas,
zukura skabamus
dehtus,
galas kapajamas ma-
schinas,
kafijas dedsinamos,
kafijas lamuas,
galda swanus,
ogū pletdselchus,
isshagjumu sahgu pee-
derumus,
domino u. schachspehles
spehlejamas martas,
wisad. amatneeku lastes.

Zelles, parfimerijas
un **seepes.**
Slidas.

Kungeem: serawates, apalles, manichetes, schemisfetes, wifschu lenzes, manichetu pogas, schemisfetu pogas, sefes, papira wechju no Mey un Edliha, seemas zindus, pihpus no juhras pu-
tām, porzelana u. mahla
papiroshu spizes,
bahrsbas nashus ar
peederumeem,
paschdjenamus bahrs-
bas aparatus,
matu greechamas ma-
schinas.
Dahmām: Wisadus sibfas prezes,
audekla tabar, drahnin,
galda drahnas,
dweelns,
ferwojeres,
palagu audeklu u. t. t.
dahmu sefes,
bedruu sefes,
abamo swahrtu
dshparu
gobellina
sibha
dahmu gurtes,
brodeeretas garnituras
u. t. t.
pufeklu
friseeru
galwas } **wilnu**
} **femmes**

Galwas, sobu un
nagu birstes.
Wisadus prezes augstala labuma par
pashstami lehtām zenām.

C. Mailund
Musikas
instrumenti,
gramofoni,
Rigā,
Kalku eelā 18
„Alleja“.

Brahli Graudini,
Rigā, Kalku eelā № 17, pretim „Ulejā“,
peedahwa no sawa bagatiga krahjuma:
Wilnas kleitu stoffus, weenkrahfas un
musturelus.
Sihda stoffus preeksch kleitam, bluhsem,
eekantejumeem un odereem.
Schru stoffus un frepi, leela iswehle.
Beichu, bagatiga krahju iswehle un labas
fortes.
Kotwilnas stoffus, fewischi flaisids
musturus.
Wisad audeklu un baltprezes.
Sihda lakatus un schalles.
Leetus fargus preeksch kungeem un dahmam.

Budgrandnecki,
wajadhsigi Greenwaldes (Granteles)
pagala Beentahru mahjas; peeteit-
schanas: Jelgawā Ganibu eela
№ 1. Beitera namā pee N. Penkau kg.
Kreetnas masgatajas
war peeteiktes Jelgawā, Leelajā
eelā № 43.

Rigā, Kauf. eela № 10.
Musikas instrumentu speziala magasina.
D. Matowfsky,
Jul. Geinr. Zimmermana musikas
instrumentu fabrikas aistahws,
Wina Rajestates Kreewijas Reshara galma apgabndees.
Leelalais krahjums wisadu
stihgu, puhschamo, fitamo un
mechanisku instrumentu,
ar latweechu notim.
Musikas automati,
kwei spehle kad nandui cemet un noberigi beedribām, weefnizām u. z.
Harmonijas un harmonikas.
Leelalais krahjums no
Gramofonu fabedribas.
Pilinigi bei trofchāna un pehz
jaunakeem panahkumeem
isgatowotas.
Gramofonplates
leela iswehle.
Par siuu! Wezas mem-
branes apmaina pret
10 rub. peemalku pret
jaunām konzerta mem-
branem.

S. Nathan,
33 Rigā, Leel. Grehzneeku eelā 33
peedahwa par lehtām zenām leela iswehle:
Tehjmashinas. Pntnu buhrus.
Kafejas kannas. Galas kap. masch.
Kafejas dshrnawas. Anglu prezes.
Kafejas dedsinamos. Sweesta tranfus.
Naudas kafetes. Nashus u. dalschinas
Nashu kurwischus. Chdam. u. tehjkarotes
Galda leekscheres. Rabatas nashus.
Slidas.

Ar mašīnām rīkojoties, varot pilnīgi saimniecībā, kur bijušči 8 kalpi, atļauti trīs un no 5 divus. Šo atļauto kalpu algas un uzturas reķinot nauda, gandrīš weenā gadā wifas mašīnas jau atmaksājūšās. Dahrgatās mašīnas, kā plaujamās, varot wairāki kopā eegahdatees. Bet pēe mašīnu pirkšanas newajagot raubstēes uš lehtajām, tās arweenu ešot neisturigas. Otris preekšnešums bija no beedribas preekšneeka Baerenta funga — par labības weldē krišhanu. Agratōs laifōs bijūšās domas, ka labība krihtot tapehž weldē, ka truhstot kahdas augeem derigas weelas. Tad ešot eeteikts mehšlot sem jō stingri ar mahšfligeem mehšleem. Bet wifū šhee lihdselki israhbijās par nepilnigeem. Tagad atkal kahds finibu wihrs laidis klajā rakstu, kurā isflaidrots, ka maina mellejama ne semes kimistā, bet fihistā fastahwā. Šo laiku arlki semes apafšchlahrtu par daudš faspeeschot, stahdu fahnes newarot tapehž eespeestees semes apafšchlahrtā, kalab ar wifū fatni isgahschotees un krihtot weldē. Pehž tam dašchi aishrahbija, ka wehšl pret labības weldē krišhanu leetojot labības applauschānu, tas ir, kad wahrpa jau steebrā redsama, wirspuš wahrpas treknās lapas ar isflapti nozehrtot. Tapat lihdsot ari rullešhana, kad labība jau labi paaugufēs. — Trešchais preekšnešums bija atkal no Brehmana funga — par peena lopu audsmaschānu un derigu peena ismantoschānu. Šhe runatajs pahral strauji usstahjās pret angleru un oisfihisu lopu fugām; tās nemas nebuhtu muhšu saimniecībā un pēe muhšu barības leetojamas. Peens ešot daudš leefals un gowis ari daudš rupigati kopjamas. Daudš labakas ešot šhejeenes maso lopu fugas. Ja tās barojot ar tahdu barību kā peeminētās ahrsemju fugas, tad panahfumi ešot daudš labaki. Šhe gan daudsi no šapulzes pretojās, aishrahbidami, ka šhejeenes lopi jau šen krusototi ar ahrsemju fugām un tapehž weetejā lopu fuga jau šen pahrwehrtā. — Beigās šapulze nospreeda, pilnīgi peekristi semkopības ministrijas preekšlikwam, lai beedribas dotos leelafā kopībā, apmehram pa wifū guberņu. Bet fihfaki šho preekšlikumu usdewa apstahdat beedribas waldei, nemot palihgā kahdus beedrus. Arnolds.

No Straupes. Peektdeen 13. dezembri šhe miris weetejais lutera draudšes mahžitais Pauls Rūglers.

No Jurjewas. Šhejeenes uniwersitātes jubilejas šwehtfu otrā deenā pasneegtas finas par šhogad studenteem isdalitām godalgām. Bemifam isdalitas 18 godalgas, to starpā 13 selta medakas. Teologiskās fakultātes studenteem peeschkirtas 4 selta medakas, ar p zitu stud. theol. G. Wihgrabam no Widsemes un stud. theol. Haraldam Feyerabendam no Kursemes. Teef-

leetu finibu fakultātes students Leons Kanpiņš no Widsemes habujis usflawu par kahdu sawu isstahdatu darbu. Cand. J. Endselinu tautas apgaismoschānas ministrija nolomandejusi studiju turpinaschānas deht uš diwi gadeem uš Maskawu, lai fagatawotos uš profesora amatu, dōdot winam 600 rbl. gadā.

Kurseme.

No Leepajas. Telefona fatikšme starp Leepaju, Grobinu, Aisputi, Ruldigu un dašchām Leepajas apfahrtnes muishchām pehbejā laikā pawifam ešot trauzeta, kā „Lib. Zeit.“ sino. Wainiga pēe tam leelā wehtra, kas nedelas pirmajās deenās plošijusees ari ap Leepaju. Tā starp Leepaju, Grobinu un Aisputi telefona drahtis farauštitas zaur stabu gahschānos waj nolaušleem kolu sareem ne masal kā 23 weetās. Dašchās weetās farauštītās drahtis pawifam nosagtas.

— **Leels daudšums dašchadu sagtu leetu,** kā sishda uswaska gabali, selta un šudraba leetas un t. t., kas atnemtās pagahjušcho peektdeen apzeetinātai sagtu bandai (par ko jau šinots pagahjušchā numurā) atrodotees pēe pilšehtas otra eezirkna polizijas, kur apfagtee war peeteiktees, lai dabutu sagtās leetas atpafak.

No Leepajas. Leepajas dšelfs un tehrauda leeschānās fabrika, agral Bōlkeram peederigo, tagad akziju beedribai, atlizinajusi notezejeschā 1901/1902. g. 141,108 rubli škaidras pelkas. Beedriba eenehmusi pawifam minētā laikā 3,382,645 rubli, beedribas kapitāls 2½ miljona rublu.

— **Durowa zirkus Leepajā** beidšis fawas israhdes, pahrecedams uš Rijeku. Leepajā zirkus šaudejis pahri par 5000 rublu, kā „Lib. Now.“ sino.

— **Atrašts lihšis.** Otrdeen 17. dezembri no rihā, kā „Lib. Lok. und Handbl.“ sino, Michailowitscha pirti atrasts 57 gadus wezā muhrneeka Sedola lihšis. Uš polizijas rihšojumu tas nogahdats selzijas nodakā, lai ispehtitu nahwes zehloni. —

No Leepajas. Behdigš nelaimēs notifums, kam kahda zilwela dšihwiba krituši par upuri, notizis otrdeen no rihā ap pulkstien šešheem Leepajas-Nomnu pretšchu stahjā. Manewrejochā lokomotive nejaufchi Lehrufi kahdu dšelfzela šrahdneeku, kas patumšā gahjis pa sleetēm. Strahdneeks palkuwis sem riteneem un dabujis til šmagus eewainojumus, ka tuhli nomiris, pirms kā tam warejufchi sneegt ahrsta palihdsību.

No Leepajas. Ari pelnas awots. Šhe, ihpafchi Wez-Leepajā, kahds wihrelis, kas wispahri pawifstams kā weeglas

dšihwes mišlotajs un godiga darba eenaidneeks, lizees uš tam, istrahpti dašchadā weidā weenfahrscheem laudim naudu. Pehbejā laikā wifū isgudrojis jaunū stiki, kā wislabaki tift pēe fawa mehrtā. Proti, wifū stōigā apfahrē pēe weenfahrschajeem Latweeschu namu ihpafschneeleem, usajzinadams tos, lai dōd fahrs winom pa pusrubli, tad wifū isgahdaschot, ka teem newajadschot wairs taifit un turet lahrtibā eelas un troturarus. Tahdā kahriā wifū iswihlis daudš lehtizigeem kautineem winu fuhri gruhti pelnitos grafchus, bet eelas un trotuari, protams, kā jataifa, tā jataifa, jo kas zits tos lai taifa? Krahneeks par fanemto naudu to tal pateesi nedaris, jo ta winam pašcham loti labi nobēr, tadeht, kā jau fajits, wifū nekahdu darbu nestrahdā. Bes tam wifū wehšl weenfahrscheem kautineem prot eeteikt, ka winam ešot loti laimigā rota uš „frazeschu“ wešchānu; wifū leetās wifū warot winnet, ja ari ne šhe, tad „šinahitē“ latrā šinā. Tadeht ari šarunā ar weenfahrscheem laudim winam katra teizeena galā un eesahfumā ir „šinahitē“ un atkal „šinahitē“. Buhtu teizami, ja no peenahzigas pufes tiftu šperti wojadsigeē foki pret šho „šinahitneeku“ un fawado šinatneeku. Bet jowehlās ari, lai pašchi laudis wairaf usmanitos un nemestu weeglyprahrigā kahriā sawu noudinu projam. Pašchu eedšihwotaju lehtiziba blehšchus un krahneekus til isaudšina. D. L.

Šchinas paaugštinati Jelgawas-Bauskas aprinkā polizijas waldes galda preekšneeks Klawinš — par koleģiju sekretaru, Zukuma pilšehtas polizijas usraugs Gutmans — par gubernas sekretaru, Kursemes gubernas waldes kanzelejas eerehndni: barons J. Kloymans, Montwils un Grūnbergs un Jelgawas pilšehtas polizijas usraugs Steinerts — par koleģiju registratoreem, tapat ari Widsemes gubernas waldes registratora palihgs — Willims.

No Gezawas pagasta. Suttatla un kulmašchinas pēepēšcha pasufchāna. Nakti uš 15. dezembri ap pulkst. 1/211 nobeidsa šhejeenes S. mahju saimneeka nomneeks kult sawu labību. Mahjas tehws un strahdneeki bij nogahjušchi pēe meera — bij jau šeitdeenas wakars, un strahdats wifū nedeku peeteekofchi, war teikt, lihds nogurumam. No rihā peezehlees, mahjas tehws pa logu pawehrsch azis uš wakarejo darba weetu un redš, ka wairaf desmits birlawu šmagee kulmašchinas daikti projam. Ari mašchinists un smehretajs bij mehjd. Pehdas dšenot, israhbijās, ka maščinu šwehtā nakti bij ašwedis šcha pašcha pagasta P. saimneeks, ponemdams lihds ari mašchinas apfalpotajus. Šwehtwakarus eeswana bašnijās un kapšehtās,

tura svehtus un atturās no nedēlas darbeem, bet ne viņi. Ir zilvēli, kuri neīstīķir svehtwakaru no darba deenas wakara un ar noschlofchanu man jāleezina, ka schahdu zilwetu ķaitis augtin aug. R.

No Talsēem. Kandawas luteranu draudbes pilnwarneekš Rudolfs v. Boettichers kufschu muiščā par 35 gabigu neapmainotu beenesu peeminētā amatā apbalwots Wisaugstaki ar Wladimira 4. klases ordeni.

No Saldus pagasta. Saldus pagasta weetneeki fawā vehbejā šapulžē starp zitu ari nolehma, pirkt jau schoseem nespēhjneeku patwersmes zēščhanai koka materialu. Waram nu tatschu reis turet zeribas, ka Saldeneeku nespēhjneekem buhs kur fawu galwu list. Zeresim! Dr.

No Kuldigas telegrafē „Rig. Awisei“ 17. dezembri, ka Kursemes gubernas pilsehtu leetu komisijas pastahwigais lozēlis Fernors isbarot Kuldigas pilsehtas waldes rewisiju.

No Afaru pagasta (Zlufstes apr.). Wispahrigas fīnas. Afaru pagasts atrodās Zlufstes aprinkā pašchōs reerumōs un ir weens no ūcha aprinkā leelakajeem pagasteem. Waldes un teefas fīnā tas faweenots ar Gahrēnes un Witenheim-Sušejas pagasteem. Schejeenes fainneeki jau ir sen cepirkuschī mahjas par dšimtu un daubsi jau galigi ismaksajuschī. Seme te ir leelako teesu laba, ladehļ labiba waug gandrihļ arweenu labat, nekā zitur Zlufstes aprinkā. Semes platiba fainneekem ir deefgan leela, daubseem pahri par 100 puhraveetām; tā tad fainneeki ir labi pahrtikuschī, daščī pat turigi. Schejeenes basnizā ikkatru trescho svehtdeenu Subates mahžitajs Fr. Leģ'a tehws notura deewalpoščhanu. Skola, kurā strahdā divi skolotaji. T. Rahwina tehws ar palihgu, mahziba atrodās, pateizotees kreetnai mahjas mahzibai preekšč skolas gadeem, uš deefgan augstas pakahpes. Gandrihļ ikkatru gadu daščī skoloni beids pagasta skolas kursu un noleek ekfamenu karallaufibas pahšfinaščhanai. Arweenu daščī behrni no schejeenes apmeklē Subates draudbes skolu, tā papildinādami pagasta skolas mahzibu. Tās buhtu Afareeschu labās puses, tomehr netruhļsi ari launo. Tā te loti isplatita un eezēnita, kā laifa-lawellis — fahrschu spēhle. Tāpat ari mahju „balles“ te top pat wairaf farihtotas, nekā zītōs Augschkurjemes tumschakōs apwidōs, un tanis, kā fīnams, nepaeet beš dšerščhanas. Laikrakstus te lasa gan, bet skatotees no schejeenes turibas un iglihtibas stahwolka, wel loti maf. Zawehlās, faut fahrschu spēhli, tā laifa lawelli, Afareeschī pawifam atneestu un tās weetā fahktu wairaf lasit laikrakstus un berigas grahmatas. P.

No Jelgawas.

Sahdšibas. R. R., kufsch dšihwo Lauku eelā № 7, 16 dezembri fīnoja polizijā, ka pehbejā laifā winam fahkuse just malka, kura atradušēs fakrauta mineidā nama sehtā, pee lam nakti no 12. uš 13. dezembri winam nosagts wairaf tā wēsums nesahgetas malkas. R. tūr aishomas uš fainina J. nama ee-

mihtneekem. — 16. dezembri ap pulkstien 10 wakarā kahds Tuskuma pilsonis A. R. nosaga pee Dobeles pagasta peederigai L. St., kura dšihwo Meijumuiščas eelā № 1, weenu leelu wilnos lafatu, 6 rbl. wehrtibā. R. apzeetinats. — Dobeles eelā № 17 dšihwojofchee, pee Bauftas pilsehtas peederigais J. B. un pee Tulumā pilsehtas peederigā M. R. 17. dezembri fīnoja polizijā, ka tani pašchā deend ap pulkstien 7 wakarā wineem nosagtas dashchabas drehbes un wēšcha, kas bijuschas ta pašchā nama sehtā isliktas uš strīka preekšč schahwēščhanas. Apzagtee tur aishomas schini sahdsibā uš ta pašchā nama sehtas kopeju B. Sch.

Nosoditi: par sahdsibu E. S. uš 6 mehnescheem zeetumā; par to pašchu A. Dsch. uš 2 mehnescheem zeetumā; Sch. Dr. un E. B. katrs uš 8 mehnescheem zeetumā; J. T. uš 4 mehnescheem zeetumā; R. P. uš 2 mehnescheem zeetumā; J. R. uš 3 mehnescheem zeetumā; P. E. uš 8 mehnescheem zeetumā un P. R. uš 3 mehnescheem zeetumā; par meeratrauzeschānu R. M. ar 5 rbl. foda naudas waj 1 deenu aresta; P. R. un J. S. katrs uš 7 deend amesta; par dšihwoščhanu uš notezejuschas pases Anna J. ar 4 rbl. foda naudas waj 1 deenu aresta.

Ušbrukumi. Mums fīno par diweem aplaupiščhanas gadijumeem uš zēla. Pirmajā gadijumā eepretim Schwandera peemineklim pulkstien 5 wakarā kahdam gahjejam atnemtās wiščas cepirktās mantas. Otrā gadijumā Brambergu pagasta robeščās 3 tehmini istukščhojuschī kahdam fainneeklam uš mahjām brauzot ratus un labatas.

Wisjannakās fīnas.

Kreewu telegram-agentura.

Berlinē, 31. (18.) dezembri. Waldibas awisē „Reichs-anzeiger“ isfludinats jaunais muitas likums.

Wihnē, 31. (18.) dezembri. Awise „Neue Frei Presse“ fīno, ka keisars Franzs Josefš atraidijis ministrijas atluhgščhanos no amata. — Grahfa Lambsdorffa audienze pee erzherzoga Franza Ferdinanda ilga pusstundu. Pehz tam grahfs apmekleja Kreewu wehstneezibas basnizu.

Wihnē, 31. (18.) dezembri. Grahfs Lambsdorffš apmekleja grahfu Soluchofski ahrleetu ministrijā un farunajās ar to weenu stundu.

Wihnē, 31. (18.) dezembri. Keisars peenehma grahfu Lambsdorffu audienzē, kura willās trihs zeturtdakstundas. — Awises „Zeit“ lihdsstrahduweeks farunajeēs ar grahfa sekretaru Sawinski, kufsch isteizis, grahfs Lambsdorffš esot uš Balkanu pusšalas pahrlēzinajeēs, ka Bulgari un Makedoneechi šaprotot, ka nedrihļsi uštrahtees pret Kreewijas Keisara meermihligeem noluhsteem un ka wini war uštizeteēs Kreewijas puhlineem meera zēlā. Grahfs tizot, ka Balkanu apmeerināščhanas gūhtais usdewums buhs laimigi zaurwedams. — Pehz audienzes keisars personigi pašneedja grahšam Lambsdorffam Sw. Stefana ordena augstakās šchīras krustu. — „Neue Fr. Pr.“ raksta, grahfs Lambsdorffš esot apmeklejis Balkanu pusšalu fama Keisara mahrdā wišč wēhloteēs, ispidit Bulgaru wehleščhanos Makedonijā, beš ka buhtu japahrgrosa semes ihpaščhuma teefi-

bas. Kristiga gubernatora eezelščhana Makedonijai neaishahrtu Turzijas teefibas.

Parisē, 31. (18.) dezembri. Presidentš Lubē nosuhstija Kreewijas Keisaram 10,000 frankus preekšč pabalstia Andiščanās eedšihwotajeem, kas zeetuschī zaur semestrihžeschānu.

Berlinē, 31. (18.) dezembri. Jf Dresdeneš fīno, ka eezelta femiščhla teefa, kura lai ispreestu jautajumu par kronprintščha pahra laulibas leetu.

(„Balt. Wehstn.“ spēz.-telegr.).

Basnizās fīnas.

Zee-pajas Sw. Annas basnizās draudbes fīnas no 9. lihds 15. dezembriem. Ušfaukti: Janis Trenmors ar Zuhli Rinta; Jehkabs Juiga ar Mabi Britman; Karlis Pawlowstis ar Maigu Stubris. Yaulati: Ernsts Ahbels ar Annu Kukul; Jahnis Gutmanis ar Dorotheu Eljabeti Walob; Mifelis Auze ar Jfšī Kruhma. Miruschī: Elja Pahre, 6 m. w.; Aleksanders Garos, 9 m. w.; Jfse Schkile, 77 g. w.; Jfse Pille, 13 d. w.; Mifelis Grunts, 18 g. w.; Anna Malwine Bina Franzwilis, 2 g. 2 1/2 m. w.; Klara Kuhn, 2 g. w.

Deewalpoščhanas svehtdeēn 22. dezembri Sw. Annas basnizā plfši. 1/210 no rihta; pehz wēšd. deewalpoščhana netaps tureta. — Trefschdeēn 25. dezembri, kā pirmā seemas svehtu deenā pulkst. 1/210 no rihta mahz. Schoens; liturgijka behrnu deewalpoščhana pee seemas svehtu eglites pulkst. 5 wakarā. — Zeturdeēn 26. dezembri, kā otrā seemas svehtu deenā pulkst. 10 no rihta mahz. pal. Dēšne. Mahžitajs Schoen.

Jaun-Zee-pajas basnizās fīnas no 9. lihds 15. dezembriem. Ušfaukti: Jehkabs Juiga ar Mabi Britman. Miruschī: Eduards Karlis Johans Bruhwers, 2 g. 2 m. 20 d. w.; Judriks Eduards Stragis, 2 g. 3 m. w.; Šchanos Alberts Barats, 4 1/2 g. w.; Frihs Adolfs Altnis, 1 1/2 g. w.

Dahwanas fanemtas: basnijai par labu no B. G. 1 rbl., no L. S. 1 rbl., no J. L. 1 rbl., no J. P. 1 rbl., no L. St. 1 rbl., no Kr. R. 1 rbl., no A. S. 50 kap., no M. Gr. 50 kap., no R. P. 1 rbl., no R. P. B. Str. 25 rbl., no R. E. 50 kap., no Kr. 1 rbl., no B. 1 rbl., no B. 50 kap., no A. A. 60 kap.; preekšč nabageem no Schw. 1 rbl. Mahžitajs Goldberg.

Misrahdijums.

Zigahjuschā numurā bijām fīnojuschī, ka wišī abonenti fanems lihds „Apflata“ parauga numuru. Tatschu „Apflata“ ekšpedizijas fuhstijās bij zēlā nolawejeēs, tā ka parauga numurus warejām isfuhstit tīfai ar ūcho numuru.

Wehstules un atbildes.

A. J. Ab. № 2122. „Basnizās Wehstnescha“ nowembra burtniza wehl naw isnahlusi. No jauna gada „Basnizās Wehstn.“ nemaf wairs neishahks: mina weetā ir stahjeēs „Apflats“. Zuhfu jautajumu teesu leetās newaram salasit. — **Sinfahrigajam D—ā.** Jflaseet „Latw. Aw.“ 100. numurā fīnojumu no Rigas par Sinibu Komisijas ušajzinajumu atpirktees no jaungada wifitēem, tas ir, eemafat kahdam labdarigam mehrtim par labu fīnamu summu naudas un tā atpirktees no peenahstuma, faweeem pahstihstameem uš jaungadu laimes wehlet. — tad laifam šapratifeet, kas ta par eestahdi un kahds labums no tās zēlās. —

Išdewejs un redaktors: Dr. A. Stienštein.

Redaktors: J. Weissmanis.

Доволоено цензурою. Рига, 20-го декабря 1902 г.

Drulats pee J. F. Steffenhagena un beļģu Jelgawā.